

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/115/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319201185
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8319201185.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, zast. Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., so sídlom Ventúrska 16, 811 01 Bratislava, IČO: 47 234 547, proti žalovanej: E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. č. XXXX/XX, XXX XX U., o zaplatenie sumy 517,90 eurá s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 7Csp/28/2019 - 51 zo dňa 10.07.2019, jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu domáhal vydania rozhodnutia na zaplatenie sumy 517,90 eur spolu s prísl. z dôvodu, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanej viazaný spotrebiteľský úver vo výške 457,20 eura, na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu a súčasne záväzok žalovanej vrátiť poskytnutý úver formou 18 mesačných splátok vo výške 32,21 eur.

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„ I. Súd žalobu zamietá

II. Žalovanej náhradu trov konania nepriznáva“

3. Súd právne vec posúdil podľa ust. § 261 ods. 6 písm. d), § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504, § 506 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 52 ods. 3 a 4, § 53 ods. 1, § 53 ods. 2, § 53 ods. 3, § 53 ods. 5, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1 a 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj § 54a, § 875v, § 100, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka.

4. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 457,20 eura, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v osemnástich splátkach vo výške 32,21 eura mesačne. Žalovaná neuhradila titulom splatenia úveru žiadne finančné prostriedky. Z dôvodu neplnenia záväzkov žalovanou, následne

pôvodný veriteľ ku dňu 04.04.2016 vyhlásil splatnosť celého úveru. Ku dňu vyhlásenia okamžitej splatnosti pôžičky bola žalovaná preukázateľne po dobu dlhšiu ako 3 mesiace v omeškaní so splátkou splatnou dňa 15.12.2015. Podľa dôvodovej správy k ust. § 54a Občianskeho zákonníka a to zákona č. 343/2018 Z.z. účinného od 05.12.2018, zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 11/2016-60 zo dňa 07.02.2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ust. § 5b zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej Národnej rady č. 372/1992 zberky o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Inštitút premlčania a preklúzie, sú v zásade inštitútmi jednoduchého práva. Je však na mieste používať ich po zohľadnení a vyvážení všetkých hodnôt, ktoré sú dotknuté. Je nesporné, že je prípustné, aby zákonodarca robil sektorové výnimky, pri normovaní obsahu inštitútov súkromného práva s ohľadom na premlčanie či preklúziu a pre určité typy právnych vzťahov, nastavoval jednak rozdielne premlčacie doby, rozlišovanie medzi všeobecnou premlčacou dobou a osobitnými premlčacími dobami, ako aj rozdielne právne následky pre nevykonanie práva v určite dobe. Pri subjektívnych majetkových právach so spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali ex lege do polohy naturálnych záväzkov. Predkladateľ bol presvedčený, že po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia, zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy bolo vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značne časové obdobie v dôsledku čoho, by mohla byť oslabená jeho pozícia. Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby, tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu, teda dlžníka. V tomto prípade sa vylučuje kondícia t.j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom, sa prijaté plnenia nepovažuje za bezdôvodné obohatenie. Na účely zachovania právnej istoty účastníkov spotrebiteľských zmluvných vzťahov, sa navrhujú aj prechodné ustanovenia v zmysle ktorých sa nová právna úprava nebude aplikovať vo vedených konaniach o vymoženie práva zo spotrebiteľskej zmluvy. Teda v súdnom, exekučnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré boli začaté na základe návrhu na začatie konanie podaného pred dňom účinnosti tohto zákona. Vzhľadom na vyššie uvedené súd v prvom rade v danom spore skúmal, či voči žalovanej v konaní nie je uplatňovaný premlčací nárok, ktorý už nie je možné vymáhať. Žaloba vo veci, bola podaná na tunajšom súde dňa 19.03.2019 teda za účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka. V prípade spotrebiteľských zmlúv platí, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti splátky, kvôli ktorej sa predčasné splatenie žiada, nie od okamihu predčasného splatenia. Keďže ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, je práve táto splátka tou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa stane zročným celý dlh v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka. Preto od zročnosti splátky a nie až uplynutím troch mesiacov resp. zosplatením, plynie premlčacia doba v zmysle tohto ustanovenia. V prejednávanej veci zo zmluvy vyplýva, že splátky sú zročné k 15. dňu kalendárneho mesiaca. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že právny predchodca žalobcu, celý dlh zosplatnil ku dňu 04.04.2016. Napriek tomu, že právny predchodca v podaní dňa 04.04.2016 o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, presne nešpecifikoval od omeškania ktorej splátky odvodil právo okamžitej úhrady celého dlhu, z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nesporne vyplýva možnosť vykonať právo zosplatenia až po trojmesačnom omeškaní so splatením príslušnej splátky a preto v danom prípade k zosplateniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou, splatnou najneskôr dňa 15.12.2015. Keďže od jej splatnosti do 04.04.2016, kedy právny predchodca žalobcu vyhlásil pohľadávku z úveru za predčasne splatnú, uplynuli viac, ako tri mesiace, v zmysle už citovaného ust. § 103 Občianskeho zákonníka, plynie premlčacia doba celého zosplateného dlhu nie od okamihu doručenia oznámenia, alebo výzvy veriteľa na jeho splatenie, ale od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie. Ak teda v prerokúvanej veci išlo o splátku splatnú 15.12.2015 začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanému. Trojročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu, tak uplynula najneskôr 15.12.2018. Žalobca v danom spore podal žalobu až dňa 19.03.2019, teda v tom čase bol už jeho nárok nepochybne premlčaný. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/68/2018. Súd poukázal aj na obdobný právny názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Co/410/2016 zo dňa 21.09.2017, Okresného súdu Partizánske sp. zn. 6Csp/263/2017 zo dňa 28. 02. 2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/410/2016 zo dňa 21.09.2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/256/2018 zo dňa 20.02.2019, Krajského súdu v

Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/288/2016 zo dňa 15.05.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/248/2018 zo dňa 31.01.2019, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/45/2017 zo dňa 28.01.2018 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/59/2019 zo dňa 26.03.2019.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a nakoľko žalovanej v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli, súd nárok na ich náhradu nepriznal.

6. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vrátil mu vec na ďalšie konanie. V odvolacej námietke uviedol, že sa nemôže stotožniť s názorom konajúceho súdu o tom, že premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva veriteľa, podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej sa toto právo využíva. Žalobca má za to, že z ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pri plnení dlhu v splátkach vzniká veriteľovi právo na zosplatenie dlhu v celej výške len zo splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje právo veriteľa, nie jeho povinnosť. Ak by veriteľ nevyužil svoje právo na splatenie celého zvyšku dlhu, naďalej by bol oprávnený požadovať len zaplatenie už splatných splátok. Teda premlčacia doba by plynula každej splátke samostatne. Zo súdom uplatňovaných ust. § 53 ods. 9 a ust. § 565 Občianskeho zákonníka, vyplýva len obmedzenie veriteľa za akých podmienok môže uplatniť svoje právo na zosplatenie celej pohľadávky, teda až po uplynutí troch mesiacov s omeškaním splatnej splátky. Predmetné ustanovenia, však nemajú žiaden vplyv na plynutie premlčacej doby. Do momentu predčasného zosplatenia dlhu, teda do dňa 04.04.2016 sa jednotlivé mesačné splátky premlčujú samostatne a až ku dňu 04.04.2016 sa mohli stať splatnými zvyšné splátky, splatné k 15.04.2016 až 15.03.2017. V tejto súvislosti poukázal žalobca na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/216/2018 a Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 10Co/88/2018. Žalobca vyhlásil dňa 04.04.2016 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu. V nasledujúci deň teda 05.04.2016 žalobca mohol svoje právo vykonať prvý raz. Žalovaný návrh bol podaný na súde dňa 19.03.2019, t. j. v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka si žalobca svoj nárok uplatnil v zákonnej trojročnej premlčacej dobe, minimálne v rozsahu splátok zosplatených k 04.04.2016. Vzhľadom k týmto skutočnostiam sa žalobca nemôže stotožniť s rozhodnutím súdu, ktorý v napadnutej časti žalobe nevyhovel a je toho názoru, že súd mal správne priznať žalobcovi uplatnený nárok v minimálne v rozsahu sumy 386,52 eur s prísl. predstavujúceho splátky, splatné po mimoriadnom zosplatení úveru.

7. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konania mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 380 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam poukazuje na ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

10. Na potvrdenie správnosti prvoinstančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné.

11. Podľa ust. § 54 ods.1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

12. Podľa § 53 ods.9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

14. Podľa § 100 ods.1 a ods. 2 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

15. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

16. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

17. Podľa § 54a OZ, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

18. Podľa § 879 v) OZ, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

19. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že medzi stranami sporu bola uzavretá úverová zmluva na základe ktorej bol zo strany právneho predchodcu žalobcu poskytnutý žalovanej spotrebiteľský úver a žalovaná sa zaviazala splácať predmetný úver v pravidelných mesačných splátkach. Následne v danom prípade došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu k platnému zosplateniu spotrebiteľského úveru ku dňu 04.04.2016. O tom bola žalovaná informovaná listovou zásielkou. Z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise nepochybne vyplýva, že v danom prípade k zosplateniu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou dňa 15.12.2015. Preto od zročnosti tejto splátky (15.12.2015) a nie až uplynutím troch mesiacov, resp. zosplatením začala plynúť premlčacia doba.

20. Súd prvej inštancie vo veci správne aplikoval premlčaciu lehotu podľa Občianskeho zákonníka a správne zohľadnil premlčanie žalobcom uplatneného nároku. Splnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach, ak sa tak stane veriteľ môže od dlžníka žiadať len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou resp. zročnou podľa dohody účastníkov, alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa ust. §101 Občianskeho zákonníka, plynie samostatne. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že premlčacia lehota (v zmysle druhej vety §103 Občianskeho zákonníka) začala plynúť odo dňa zročnosti tej splátky od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace a pre ktorú k zosplateniu došlo. Teda tá, ktorá zosplatenie spotrebiteľského úveru vyvolala. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že ak v prerokúvanej veci išlo o splátku splatnú dňa 15.12.2015, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanej. Trojročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu, uplynula najneskôr 15.12.2018. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 19.03.2019, stalo sa tak v čase, keď už nárok žalobcu bol nepochybne premlčaný.

21. Možno konštatovať, že žalobca si v konaní uplatňuje premlčané právo ktorého vymáhaniu bráni ust. § 54a Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 879v Občianskeho zákonníka. Na tomto závere nič nemení ani citované judikatúra v samotnom odvolaní žalobcu a už vôbec nie samotná judikatúra Českého Najvyššieho súdu z dôvodu odlišnosti hmotnoprávnej úpravy premlčacej doby medzi

Občianskym zákonníkom SR a ČR. So zreteľom na všetky tieto dôvody rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

22. O trovách odvolacieho konania sporových strán bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov konania v odvolacom konaní a žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

23. Toto rozhodnutie prijal sená Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).